

Viktig information om maten du äter

ETT KONTROLLPROJEKT OM
LIVSMEDELSINFORMATION I KALMAR LÄN
OCH REGION GOTLAND

Vad är livsmedelsinformation och varför finns det regler?

Med livsmedelsinformation menas all information om ett livsmedel. Det gäller både märkning på förpackade livsmedel samt muntlig information till konsumenten vid försäljning av oförpackade livsmedel. För att konsumenten ska kunna göra ett medvetet val och inte riskera att bli vilseledd är korrekt information om livsmedlet ett måste. Korrekt information är särskilt viktigt för att allergiker ska kunna undvika allergiska reaktioner.

Det finns regler för hur livsmedel som är färdigförpackade ska vara märkta, samt regler för den information som konsumenten ska kunna få ta del av när det gäller livsmedel som inte är färdigförpackade. Det främsta syftet med reglerna om livsmedelsinformation är att skydda konsumenternas hälsa. Livsmedelsinformation ska även göra det möjligt för konsumenten att använda livsmedel på ett säkert sätt. All information om livsmedel, såväl skriftlig som muntlig, frivillig eller obligatorisk, ska vara korrekt, fullständig, tydlig och lätt att förstå.

Det är livsmedelsföretagaren som ansvarar för att all livsmedelsinformation är korrekt, oavsett om det handlar om märkningen på en förpackning eller maten på en restaurang.

Information som ska lämnas när så krävs:

	Färdigförpackade livsmedel	Oförpackade livsmedel	Livsmedel förpackade för direkt försäljning	Livsmedel förpackade på kundens begäran
Allergener	Alltid	Alltid	Alltid	Alltid
Beteckning	Alltid	Vid förfrågan	Vid förfrågan	Vid förfrågan
Ingredienser	Alltid		Vid förfrågan	Vid förfrågan
Nettokvantitet	Alltid		Vid förfrågan	Vid förfrågan
Bäst före eller sista förbrukningsdatum	Alltid		Vid förfrågan	Vid förfrågan
Kontaktuppgift	Alltid		Vid förfrågan	Vid förfrågan
Bruksanvisning	Alltid		Vid förfrågan	Vid förfrågan
Förvaringsanvisning	Alltid		Vid förfrågan	Vid förfrågan
Ursprung/härkomstplats	Alltid		Vid förfrågan	Vid förfrågan
Alkoholhalt för drycker med mer än 1,2 volymprocent	Alltid		Vid förfrågan	Vid förfrågan
Näringsdeklaration	Alltid			
Mängdangivelse för ingrediens	Alltid			

Färdigförpackade livsmedel

Ett färdigförpackat livsmedel är ett livsmedel som placerats i en förpackning som helt eller delvis täcker livsmedlet och som är avsett för slutkonsument eller storhushåll. Innehållet ska inte gå att ändra utan att förpackningen öppnas eller ändras. Livsmedelsinformationen ska finnas på förpackningen.

Livsmedel som inte är färdigförpackade

Livsmedel som inte är färdigförpackade delas in i tre kategorier: oförpackade livsmedel, livsmedel som förpackas på konsumentens begäran och livsmedel som är färdigförpackade för direkt försäljning. Livsmedelsinformationen ska anges muntligt, skriftligt eller på annat lämpligt vis.

Oförpackade livsmedel är exempelvis mat och dryck som serveras på caféer och restauranger.

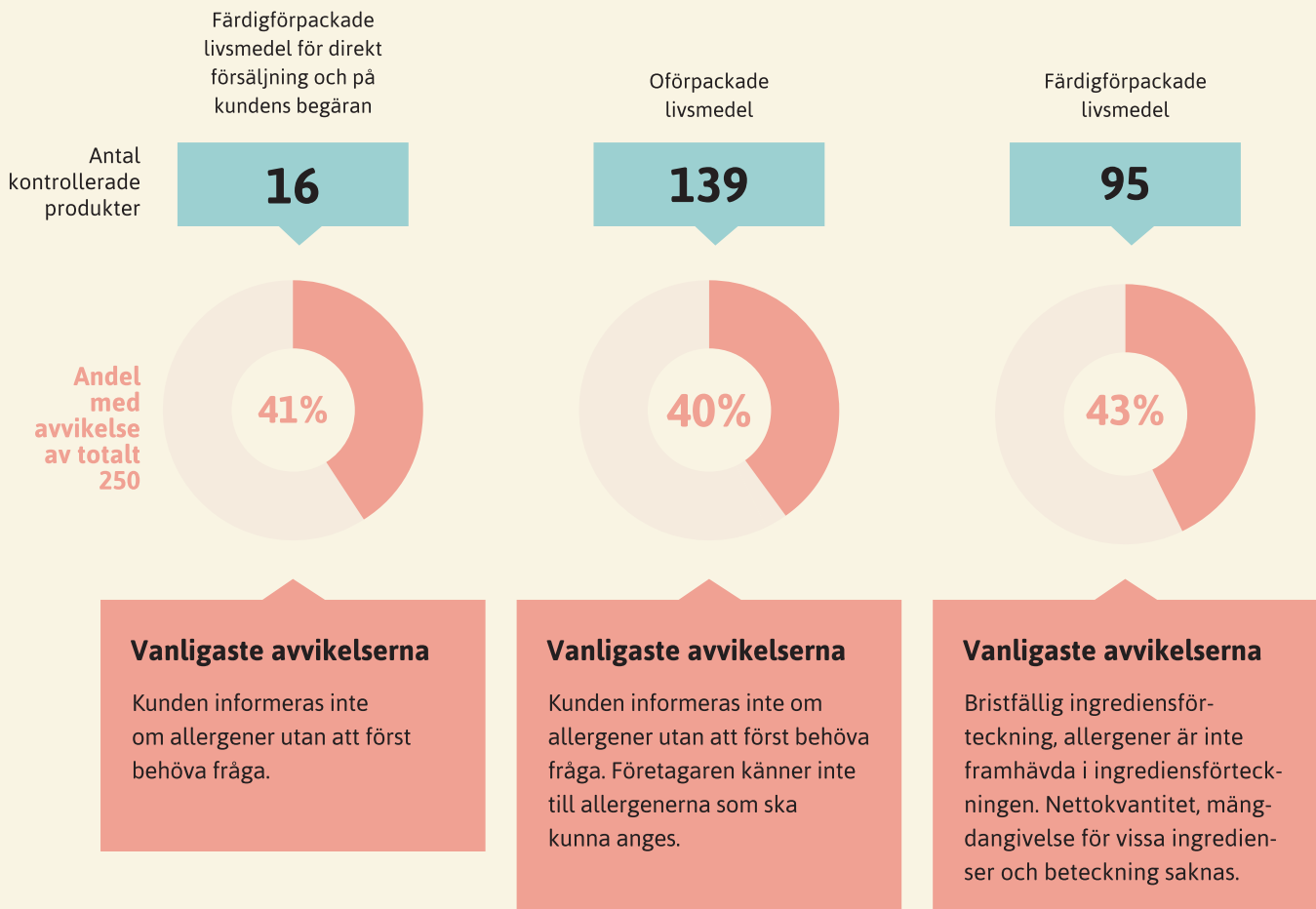
Livsmedel som förpackas på konsumentens begäran är mat och dryck som placeras i en förpackning efter beställning, till exempel skinka från en delikatesdisk.

Färdigförpackade livsmedel för direkt försäljning är mat och dryck som säljs på ett sätt där kunden har direkt personlig kontakt med personalen, som kan ge kunden den livsmedelsinformation som efterfrågas. Exempel på detta kan vara pizzasallad som är färdigförpackad på en pizzeria.

Allergi och intolerans

Vissa ämnen och livsmedel kan orsaka hälsofara för personer med allergi eller intolerans och kallas för allergener. Följande ämnen och livsmedel samt produkter därav ska alltid uppges i märkningen på färdigförpackade livsmedel och kunna anges för livsmedel som säljs oförpackade:

Resultat från projektet

Under perioden maj till oktober 2015 har märkning och övrig livsmedelsinformation granskats i Kalmar län och Region Gotland. Totalt har 13 kommuner deltagit i projektet. Butiker, restauranger och tillverkare har kontrollerats. Sammanlagt kontrollerades 250 produkter och maträtter i 205 livsmedelsverksamheter. Av dessa hade 124 verksamheter en eller flera avvikelser (60%) medan 81 var utan avvikelse (40%).

Den vanligaste avvikelserna på färdigförpackade livsmedel var att allergener inte var framhävda i ingrediensförteckningen. Andra förekommande avvikelser var bristfällig ingrediensförteckning samt att nettokvantitet, beteckning och mängdangivelse för vissa ingredienser saknades.

För livsmedel som inte är färdigförpackade var den vanligaste avvikelserna att kunden inte informerades om allergener utan att först behöva fråga. En del företagare kände heller inte till de allergener som är obligatoriska att informera om.

Det är allvarligt att det finns så många brister kring allergener då det kan ge allvarliga konsekvenser för personer som är allergiska.

Det är viktigt att poängtera att en del av de noterade avvikelserna inom området inte betyder en hälsofara för kunden. Företagaren kan ha haft god kunskap om allergenerna som hanterats i verksamheten men inte gjort anpassningen till de nya reglerna som innebär att företagaren måste informera och föregå kundens fråga om allergener.

Projektets resultat visar på att det finns ytterligare behov av kontrollinsatser inom området. Företagarna är bra på att informera om de flesta obligatoriska uppgifterna men behöver bland annat bli bättre på att informera om allergener. Under projektets gång har företagarna fått information om reglerna om livsmedelsinformation vilket troligen har gjort att kunskapsnivån har höjts.

Läs mer

Mer information hittar ni här:

Livsmedelsverkets hemsida

www.livsmedelsverket.se

Livsmedelsverkets broschyr

»Information om livsmedel som inte är färdigförpackade«

Livsmedelsverkets broschyr

»Märkning av förpackade livsmedel«

Lagstiftning

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1169/2011 om tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna

Livsmedelsverkets föreskrifter om livsmedelsinformation (LIVSFS 2014:4)

Denna broschyr har tagits fram av livsmedelsinspektörerna i Kalmar län och Region Gotland genom Miljösamverkan Sydost. För mer information se www.miljosamverkansydost.se

